

گفتار و کردار

در همه سطوح مورد توجه قرار گیرد. یک پیشه‌ور در کاری که به او مراجعه شده است اگر از عهده و توانائی او بر نمی‌آید یا تمایلی به انجام آن ندارد نباید وعده دروغین بدهد و همچنین در تعیین وقت نباید زمانی را معین کند که قادر به انجام عمل تا آن زمان نیست بسیار اتفاق افتاده که مثلاً به یک دوزنده لباس مراجعه می‌کنید و او وعده جدی می‌دهد که مثلاً تا ده روز دیگر کار تمام است ولی خود می‌داند که با آن همه کار که تعهد کرده از انجام آن تا آن وقت عاجز است تنها برای جلب مشتری و منع او از روی آوردن به دیگران وعده دروغ می‌دهد. این نوعی نفاق است و نزد خدا عملی زشت و نکوهیده است و از نظر اجتماعی به ضرر انسان تمام می‌شود زیرا اعتبار خود را در جامعه از دست می‌دهد و تدریجاً بعنوان یک پیشه‌وری که خلف وعده می‌کند شناخته می‌شود.

موافقت گفتار با کردار

جامعه نیز باید بطور عموم به گفته خویش پای بند باشد، مورد آیه مبارکه این است که مؤمنینی که با رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بیعت کرده‌اند و حکم خدا و رسول را گردن نهاده‌اند باید در گفته خود راستگو و در وعده خود صادق باشند و مانند بنی اسرائیل که به وعده‌های دروغ آنان در آیات بعد اشاره شده است نباشند که مکرر اعلام آمادگی برای جهاد و جاتیازی در راه خدا می‌کردند و چون موقع عمل فرا می‌رسید همگی با اکثراً پشت کرده و از جنگ و مبارزه فرار می‌نمودند. متأسفانه جامعه مسلمین در بسیاری از ادوار همین گونه بودند و این صفت و خصیلت زشت لطمه‌های جبران‌ناپذیری به بنیاد اسلام و ایمان زد. در بسیاری از خطبه‌های نهج البلاغه، امیرالمؤمنین علیه السلام فریاد از دست همین مؤمنانی که در عمل منافق‌اند می‌زنند می‌فرماید: «کلامکم بوهی الصنم القلاب و فعلکم یطمع فیکم الاعداء تقولون فی المجالس کیت و کیت فاذا جاء القتال قلتم حیدی حیا» سخنتان سنگهای سخت را کوبیده و خرد می‌کنید ولی عملتان دشمن را به طمع می‌اندازد. در گردهم آئینها می‌گوئید چنین و چنان می‌کنیم و چون جنگ فرا رسد فرار می‌کنید.

ولی بحمدالله در زمان ما جوانان مؤمن و متعهد به وعده خود حقا به نحو شایسته عمل کرده و می‌کنند و ثابت نموده‌اند که گفته آنان از روی نفاق نبوده بلکه با ایمان و قول ثابت‌اند. آنان که گفتند (ما همه سرباز توایم خمینی) به راستی که سرباخشند و از گفته خویش سرباز نزدند و ایستادند که خداوند در پی هدایت آن‌ها در باره

«یا ایها الذین آمنوا لم تقولون مالا تعملون. کبر مقتاً عند الله ان تقولوا مالا تعملون» (سوره صف ۳۰۲) ای کسانی که ایمان آوردید چرا سخنی می‌گوئید که در مقام عمل آن را انجام نخواهید داد. این بسیار زشت و ناپسند است در پیشگاه خدا که سخنی بگوئید و به آن عمل نکنید.

نفاق در عمل

بعضی از مفسران این آیه را خطاب به منافقان شمرده‌اند و لذا در بعضی از ترجمه‌ها از پیش خود کلمه‌ای در پرانتز اضافه کرده‌اند «ای کسانی که (به زبان) ایمان آوردید» و حال آن که آیه خطاب به مؤمنین است. و منظور بازداشتن آنها از نفاق در اعتقاد به خدا و رسول نیست که آن نفاق منافقین است بلکه منظور دور ساختن مؤمنین از نوعی دیگر از نفاق است. نفاق در مرحله عمل. گاهی انسان وعده‌ای می‌دهد و نمی‌خواهد به آن عمل کند ولی در مرحله عمل سستی نموده از انجام آن باز می‌ماند به فرموده علامه طبرسی «رو» این از ضعف اراده است و نفاق نیست. نفاق آن است که انسان سخنی بگوید و می‌داند که آن را انجام نخواهد داد حال یا به دلیل عدم توانائی یا به دلیل عدم تمایل. آن چه در این آیه مورد نکوهش قرار گرفته این حالت است که انسان نسنجیده یا نخواست و وعده‌ای بدهد، که به آن عمل نخواهد کرد و یا نمی‌تواند بکند و این آیه گرچه از نظر سیاق ممکن است برای مسائل مربوط به جهاد باشد ولی بدون شک یک مطلب کلی است که از آن در آن مورد خاص نیز استفاده شده است و به قول اصولیین مورد مخصص نیست. این یک درس اجتماعی برای همه اقشار و طبقات است و باید

آنان فرموده است (ان الله يحب الذين يقاتلون في سبيله صفاً كانهم بنيان مرصوص) خداوند آنانرا که در راه او همچون ساختمانى به هم پیوسته و صفى تنگاتنگ جهاد و مبارزه مى کنند دوست دارد. در آن دو آیه بدقولی را دشمن دارد و در این آیه مجاهدان را دوست دارد. وجه نویدی از این بالا تر که انسان محبوب خدا باشد وجه مقامی از این بالا تر که خداوند خود اعلام دوستی با انسان بنماید. زهی سعادت و خوشایه حال آن سعادتندان.

رفتار مسئولین

از موارد مهم و اساسی که باید در این مطلب (موافقت گفتار با کردار) ملاحظه شود رفتار مسئولین و دولتمردان است. امیرالمؤمنین علیه السلام در عهد نامه مالک اشتر «ره» می فرماید: «وایاک والمن علی رعینک باحسانک او التزید لهما کان من فعلک او ان تعدهم فتتبع موعدک بخلفک فان المن یبطل الاحسان والتزید بذهب بنور الحق والخلف یوجب العقاب عند الله وعند الناس قال الله تعالی «کیر مقناً عند الله ان تقولوا مالا تفعلون».

الله اکبر!! چه سخنی از بیایا و چه حکمتی گرانمایه و عالی! کافی است همین یک مورد از عهدنامه آن حضرت که مسئولین آنرا خواندند و ترجمه کردند و درباره آن سخنها گفتند سرلوحه اعمال خود قرار دهند می فرماید: از همه چیز پرهیزید: ۱- منت گذاشتن بر مردم بخاطر خوبیها و احسان که منت گذاشتن احسان را باطل می کند.

یعنی منت گذاشتن عمل خوب را به بدی تبدیل می نماید. فرموده است به دلیل انجام وظایف منت نگذار زیرا آن بسیار زشت و ناپسند است بلکه حتی اگر احسان نمودی که طبعاً از حدود وظایف بالاتر است باز هم منت نگذار تا چه رسد به این که بخاطر انجام وظیفه بر مردم منت بگذاری. متأسفانه بعضی از مسئولین اگر هم به زبان نگویند کردار و رفتار و برخورد او با مردم نشانگر منت گذاشتن بر آنها است با این که اگر بسیار مؤمن و متعهد باشد در انجام مأموریت ممکن است کوتاهی نکرده باشد. البته مسئولین متعهد که خود را خدمت گزار می خوانند و می دانند مایه امیدند. ولی بطور کلی این منت گذاری چه قولی و چه عملی و بخصوص عملی باید قطع شود.

۲- بزرگتر جلوه دادن کار انجام شده که این کار نور حق را خاموش می کند. بزرگتر از آن چه که هست جلوه یعنی کاری را که انجام داده ای بزرگتر از آن چه که هست جلوه

نده که دروغ گفتن در مورد کارهای انجام شده موجب می شود کارهایی که واقعاً نیز انجام شده نادیده گرفته شود. و ما ناچاریم در اینجا برخلاف میل خود این تذکر را نیز بدهیم که رادیو و تلویزیون باید دقت بیشتری در بررسی گزارشهای خود داشته باشند و اکتفا به گزارش مسئول منطقه ننمایند. مکرر دیده شده است که گزارشی از بعضی مناطق اعلام شده با این که در آن حدی که گزارش شده نبوده است. این کار موجب می شود که اعتماد مردم از رادیو و تلویزیون و سایر رسانه هائی که خدمات دولت را منعکس می کنند سلب شود.

از سخن امیرالمؤمنین علیه السلام چنین بر می آید که اصل گزارش کردن خدمات دولت کاری پسندیده است و شاید در این زمان کاری لازم و ضروری نباشد ولی باید گزارشگران و پخش کنندگان دقت بسیاری در صحت گزارش داشته باشند تا همچنان اعتماد مردم به آنان باقی بماند. در غیر این صورت نه تنها اثر گزارشها از بین می رود بلکه اثر معکوس خواهد داشت و گزارش موجب ایجاد تنفر و انزجار می شود.

۳- وعده دادن و سپس خلاف آن عمل کردن، که خلف وعده موجب بغض و ناخشنودی خدا و مردم است.

برای اثبات ناخشنودی خداوند به آیه قرآن استدلال فرمود. ولی ناخشنودی مردم را به وضوح و روشنی اش وا گذاشت زیرا که پر واضح است مردم از مسئولی که وعده های سرگرم کننده پی در پی بدهد و به هیچکدام عمل نکند خشمگین می شوند. مسئولین در هر پست و مقامی باشند باید این حکمت عالی را آویزه گوش قرار دهند و مردم را با وعده های پوچ و حساب نشده سرگرم نکنند. چندی پیش یکی از مسئولین بسیج اقتصادی در یکی از مصاحبه های رادیویی، طوره انتقاد در باره کمیبود بودر لباسشویی قرار گرفت! و پس از عذرخواهی بدتر از گناهی که حکایت داشت از بخل و امساک بعضی از دست اندرکاران که نمی خواهند همین اندازه فراوانی در جامعه مشاهده کنند اعلام کرد که اکنون پی به اشتباه خود برده اند و تا چندی دیگر بودر فراوان خواهد شد. اکنون در حدود دو ماه با بیشتر از آن سخن می گذرد و خبری از فراوانی بجز در انبارهای بازار سیاه که رویش سیاه باد نیست. ما نمی گوئیم بودر لباسشویی مهم است و نمی گوئیم کسی عمداً این کمیبود را به وجود آورده است ولی می گوئیم باید پاسخگوی مردم، جوابش حساب شده باشد اولاً آن عذر که تا دیدند بازار مصرف اشباع شده دستور کم کردن تولید داده اند حکایت از بخل آن مسئول می کند. امیرالمؤمنین علیه السلام در آن جمله ای که ولایت را مناسب چهار صنف نمی داند یکی از آنها را

بخیل شمرده است ثانیاً بجای این عذر ناپسند و آن وعده نشدنی واقع را بگویند. کمبود ارز، نقص فنی کارخانه، صادر کردن به خارج کمبود مواد اولیه و یا هر چیز دیگر. این را بعنوان یک مثال گفتیم و نیازی به مثال نیست و منظور ما فقط تذکر به برادران مسئول است که تستجیده وعده ندهند. برخی از مصاحبه های مختلف که در رادیو و تلویزیون پخش می شود آکنده از وعده هائی است که اکنون دیگر حتی خاصیت تخدیر اعصاب خود را نیز از دست داده است.

قانون، عامل اجرا می خواهد

از موارد مهم قول بدون عمل مرحله اجرای قوانین است. پیش از این نیز در این باره سخن گفتیم. قانون به تنهائی برای سعادت جامعه کافی نیست همان گونه که رفتن به مطب پزشک و گرفتن نسخه و پیچیدن آن کمترین تأثیری در بهبودی حال بیمار ندارد. چه بسیار است قانونهای جالب و امیدوار کننده ای که از رسانه های گروهی منتشر می شود و برای دلسوزان جامعه خواب و خیال خوش به وجود می آورد و بهشت روی زمین را مجسم می کند ولی چون به مرحله اجرا می رسد کمیت مجریان، لنگ می شود و امیدها به یاس مبدل می گردد و خشم مردم را برمی انگیزد.

قانونی که به آن عمل نشود جعل نکردن آن بهتر است زیرا ترک عمل به قانون موجب هتک حرمت قانون در اذهان عمومی است و براساس همین اصل در روانشناسی اجتماعی خداوند احکامی را که قابلیت اجرای خود را از دست می داد نسخ می فرمود. جعل کردن قانون و عمل نکردن به آن همان قول بدون عمل است که مبعوض خداوند است.

مسأله حجاب و فساد بی حجابی و بد حجابی که جامعه را مانند یک بیماری مسری فرا گرفته است و هر روز در تهران و شاید بسیاری از شهرها ابعاد گسترده تری پیدا می کنند از مصادیق این سهل انگاری است. آن روز که جوانان عزیز حزب اللهی متکفل این مسأله بودند حکم خدا را به احسن وجه به اجرا گذاشتند و این فاسدان مفسد که جامعه را مبتدل و جوانان را گمراه و منظره شهر را کفرآمیز می نمایند با مواجهه آن قاطعیت به جای خود نشستند. آن حرکت الهی گرچه در گوشه و کنار موارد نادری از تجاوز بر حقوق و تعدی از حد مشروع نهی از متکرر نیز در برداشت ولی این امید را در دل مؤمنین بوجود آورد که دیگر جای حبال و دامهای گسترده شیطان در کشور امام زمان عجل الله فرجه نیست ولی وعده های مسئولین قضائی و اجرایی به تکفل این امر مهم و منع جوانان مؤمن از عمل به وظیفه شرعی این نتیجه را داد که روز بروز دامنه بد حجابی گسترده تر

فساد جنسی رایج تر شود.

واضح است که نباید تنها به تظاهرات بستنده کرد، بلکه بر اساس قوانین رفتار شود تا مشکل بطور اساسی حل گردد.

انتظار می رود که هر چه زودتر مسئولین قضائی و انتظامی بر اساس قانون الهی، با قاطعیت جلوی این منکر فراگیر را بگیرند.

اکنون سمینارها تشکیل داده می شود و نیاز به کار فرهنگی احساس شده است. بدون شک باید کار فرهنگی انجام شود مقالات و سخنرانیها و کتابها در این زمینه منتشر گردد ولی این حبال شیطان را چیزی بجز چوب قانون از این بیماری برهنگی نجات نخواهد داد. و جامعه را بجز اجرای حدود و تعزیرات الهی از فساد باز نمی دارد. یقین بدانید ای برادران مسئول که هر چه شما کوتاه بیایید آنها چیره تر می شوند.

خداوند می فرماید (وليجدوا فيكم غلظه) باید که دشمنان از شما خشونت ببینند و این حکم اختصاص به دشمنان خارجی ندارد دشمن سر حکم خدا، دشمن خدا و دشمن جامعه اسلامی است. انقلابی عمل کنید و از انقلاب دست برندارید که هنوز طاغوت از بین نرفته و تا حکم الهی بتمام معنی جاری نشود جامعه طاغوتی است. انقلابی عمل کنید و از چند شیطان نهراسید و مطمئن باشید که جوانان حزب الله پشتیبان شمایند. همانها که انقلاب کردند، همانها که انقلاب را نگه داشتند و همانها که دشمن را شکست دادند.

گفتند که بارشوه خواری و رشوه خواران بر خورد قاطع خواهند شد ولی هنوز گزارشهای حیرت آوری از رشوه خواری علنی در برخی از ادارات و در پاسگاههای ژاندارمری در دهات و روستاها می رسد. گزارشهای زنده و قطعی از این حکومتها می رسد. گویا در گوشه و کنار کشور تنها به یک قانون عمل می کنند. پول بده و آزاد شو، خواه ظالم باشی و خواه مظلوم. شکایت بسیار شده است ولی آیا مسئولین قضائی یا مسئولین وزارت کشور به فکر این افتاده اند که حداقل گروهی را برای تحقیق در صحت و سقم این شکایات به این مناطق بفرستند؟! و آنجا که مسأله روشن شده است آیا برخورد قطعی شده است که دیگر رؤسای پاسگاهها حساب خود را بکنند؟!!

به امید آن روز که همگام با رزمندگان حماسه آفرین و وظیفه شناس همه مسئولین در هر پست و مقام و هر سطح مسئولیت، احساس وظیفه کنند و به آنچه در پیشگاه خدا و مردم بخصوص در مورد مبارزه با فاسدان و مفسدان در اشکال مختلف آن وعده دادند، عمل کنند. « کبر مقتاً عند الله ان تقولوا مالا تفعلون ».